

พระราชบัญญัติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๔๗๗

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗)
อนุวัตน์จากคุรุสภา
อาทิตยทีปอาภา
เจ้าพระยามหาวชิราวุธ
ตราไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๘
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๘๓

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรมีพระราชบัญญัติ กำหนดฐานะระเบียบ และแบบแผนแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎและข้อบังคับ อื่นซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔ ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็น สถานศึกษา และค้นคว้าในศาสตร์ต่าง ๆ โดยมุ่งจะส่งเสริมวิชาชั้นสูง และทุนบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ

มาตรา ๕ มหาวิทยาลัยนี้ แบ่งออกเป็นคณะต่างๆ คณะหนึ่งๆ แบ่งออกเป็นแผนกวิชาต่างๆ แต่ถ้าแผนกวิชาใด

เล่ม ๕๒ หน้า ๙๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๔๗๘

จะรวมกับแผนกวิชาอื่นเป็นคณะไม่ได้ ก็ให้ตั้งเป็นแผนกอิสระได้

การตั้งหรือเลิกล้มคณะ หรือ แผนกวิชานั้นให้ทำได้แต่โดยพระราชบัญญัติ

มาตรา ๖ คณะต่าง ๆ แห่งมหาวิทยาลัยนี้ คือ

คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล มีแผนกกาย วิชาคหวิทยา สรีระวิทยา พยาธิวิทยา อายุศาสตร์ ศัลยศาสตร์ สูติศาสตร์-นารีเวชวิทยา เอกซเรย์ และพยาบาล-ผดุงครรภ์

คณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีแผนกเคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาโบราณตะวันออก ภาษาปัจจุบัน ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ และ ฝึกหัดครู

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีแผนกวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องกล และวิศวกรรมไฟฟ้า

แผนกอิสระต่าง ๆ แห่งมหาวิทยาลัยนี้ คือ แผนกเภสัชกรรมศาสตร์ แผนกสถาปัตยกรรมศาสตร์ และแผนกสัตวแพทยศาสตร์

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๔๗๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๘๕

มาตรา ๗ ให้มหาวิทยาลัยนี้เป็นนิติบุคคล

ในด้านการเงินนั้น อาจที่จะมีรายได้ต่าง ๆ ดังนี้

(๑) เงินงบประมาณแผ่นดิน

(๒) เงินผลประโยชน์และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เงินประเกณฑ์ ให้มหาวิทยาลัยรักษาและจัดการได้เอง

(๓) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่งบุคคลอุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย และภายในบังคับแห่งเงื่อนไข ข้อบังคับ หรือ วัตถุประสงค์ ซึ่งผู้อุทิศทุน กำหนดไว้ ให้มหาวิทยาลัยรักษาและจัดการตามที่เห็นสมควรแก่ประโยชน์แห่งมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ ๒

ระเบียบธุรการทั่วไปในมหาวิทยาลัยและคณะต่าง ๆ

หมวดที่ ๑

ธุรการและเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย

มาตรา ๘ ให้มหาวิทยาลัยอยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย

(ก) กรรมการโดยตำแหน่ง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ อธิการบดีมหาวิทยาลัย คณะบดี และหัวหน้าแผนกอิสระ

(ข) กรรมการที่เลือกตั้งขึ้นจากบรรดาศาสตราจารย์หรืออาจารย์ซึ่งเป็นหัวหน้าแผนกวิชาของคณะต่างๆ คณะละหนึ่งหรือสองคนแล้วแต่สภามหาวิทยาลัยจะวินิจฉัย

(ค) กรรมการซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำนวนไม่เกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสองประเภทข้างต้น

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยเป็นอุปนายกโดยตำแหน่ง ให้คณะกรรมการเลือกตั้งผู้หนึ่งผู้ใดในหรือนอกคณะกรรมการนี้ ซึ่งมีคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ เป็นเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๐ ให้กรรมการที่เลือกตั้งขึ้น และกรรมการที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้น ดำรงอยู่ในตำแหน่งสองปี แต่จะกลับตั้งให้อยู่ในตำแหน่งนั้นต่อไปอีกคราวละสองปีก็ได้

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๔๗๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๘๗

มาตรา ๑๑ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) วางระเบียบภายในมหาวิทยาลัย เช่น การรับผู้สมัครเข้าเรียน วินัยและอัตราค่าธรรมเนียม

(๒) พิจารณาเพื่ออนุมัติการปรับปรุงและแก้ไขรายละเอียดหลักสูตรวิชาของคณะต่างๆ

(๓) เลือกตั้งหรือถอดถอน คณบดี และหัวหน้าแผนกต่างๆ

(๔) ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กระทรวงธรรมการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ ในเมื่อเกี่ยวกับตำแหน่งศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ซึ่งมีเงินเดือนในงบประมาณแผ่นดิน

(๕) วางระเบียบการแต่งตั้งเลื่อนชั้นถอดถอนและควบคุมศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับเงินเดือนจากรายได้ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗ (๒)

(๖) วางระเบียบให้ปริญญาและอนุปริญญา

(๗) ทำงบประมาณเงินประจำปีของมหาวิทยาลัย

(๘) รักษาและจัดการเงินและทรัพย์สิน อย่างอื่นของมหาวิทยาลัย

(๘) พิจารณาและให้ความเห็นในปัญหาใดๆ อันเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยหรือเรื่องการศึกษา ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ หรืออธิการบดีเสนอขึ้นมา

มาตรา ๑๒ ให้นายกหรืออุปนายกเป็นผู้เรียกประชุมสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมต้องมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมได้

มาตรา ๑๓ ให้นายกเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกมาประชุมไม่ได้ให้อุปนายกเป็นประธาน ถ้าอุปนายกมาประชุมไม่ได้ ก็ให้กรรมการเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานชั่วคราว

มาตรา ๑๔ การลงมติให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าในการลงมตินั้นมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นหนึ่งคะแนนเพื่อชี้ขาด

มาตรา ๑๕ เจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยมีดังนี้ คือ

(ก) ข้าราชการสามัญและวิสามัญ ตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๖๖

(ข) พนักงานที่มหาวิทยาลัยตั้งขึ้น และรับเงินเดือนจากรายได้ของมหาวิทยาลัยนั้นตามมาตรา ๑ (๒)

มาตรา ๑๖ อธิการบดีมหาวิทยาลัยนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากผู้ที่มีความวุฒิตั้งต่อไปนี้

(๑) ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยนี้ หรือเทียบเท่ากัน หรือ

(๒) ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการเป็นเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยนี้ หรือเป็นข้าราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี

อธิการบดีมหาวิทยาลัยดำรงอยู่ในตำแหน่งสองปี แต่จะกลับตั้งให้อยู่ในตำแหน่งนั้นต่อไปอีกคราวละสองปีก็ได้

มาตรา ๑๗ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ดังนี้

(๑) ควบคุมดูแลการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติและข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัย

(๒) รับผิดชอบและให้ความเห็นแก่คณะดี

(๓) ควบคุมดูแลการเงิน การพัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๔) รักษาวินัยของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๘ เลขธิการของสภามหาวิทยาลัยนั้น ต้อง
ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนี้ หรือ
เทียบเท่ากัน และได้ทำงานในมหาวิทยาลัยนี้ไม่ต่ำกว่าห้าปี

มาตรา ๑๙ ให้เลขธิการของสภามหาวิทยาลัยเป็น
เลขธิการแห่งมหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและมีหน้าที่ดังนี้

- (๑) ควบคุมการทะเบียนและสถิติ
- (๒) ควบคุมการบัญชี
- (๓) ตรวจสอบตราดูแลพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นๆ
ของมหาวิทยาลัย
- (๔) ช่วยเหลืออธิการบดีในกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย

หมวด ๒

คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ในคณะต่าง ๆ

มาตรา ๒๐ ในคณะหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการประจำทุก
คณะ ซึ่งประกอบด้วยคณบดีเป็นประธาน และผู้แทน
แผนกวิชาต่าง ๆ ในคณะนั้น เท่าที่คณะกรรมการประจำ
คณะจะได้ตกลงกันโดยอนุมัติของสภามหาวิทยาลัย ตั้ง
ขึ้นจากบรรดาหัวหน้าแผนก ศาสตราจารย์และอาจารย์ใน
แผนกนั้น แต่ต้องมีจำนวนไม่เกินสองคนต่อหนึ่งแผนก

ในแผนกอิสสระ ให้มีคณะกรรมการประจำแผนกซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าแผนกวิชาและอาจารย์

ให้คณะกรรมการประจำตั้งผู้ใดผู้หนึ่งในหรือนอกคณะกรรมการเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการประจำคณะ หรือแผนกอิสสระมีหน้าที่ดังนี้

(๑) วางระเบียบการภายในคณะ หรือแผนกเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(๒) วางหลักสูตรรายละเอียดสำหรับคณะ หรือแผนกเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(๓) วางระเบียบการสอบไล่เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย และจัดการสอบไล่สำหรับคณะหรือแผนก

(๔) รับผิดชอบและให้ความเห็นแก่คณบดี หรือหัวหน้าแผนกในกิจการของคณะหรือแผนก

(๕) เสนอแต่งตั้งเลื่อนชั้นและถอดถอนศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในคณะหรือแผนก และสำหรับตำแหน่งที่มีเงินเดือนในงบประมาณแผ่นดิน ให้คณะกรรมการประจำทำหน้าที่ อ.ก.พ. กรมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖

(๖) จัดทำงบประมาณประจำปีของคณะหรือแผนก แล้วเสนอต่ออธิการบดีมหาวิทยาลัยต่อไป

มาตรา ๒๒ การประชุม องค์กรประชุม การลงมติ และการตั้งประธาน ให้ใช้บทบัญญัติในมาตรา ๑๒-๑๓ และ ๑๔ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ กิจการในคณะหนึ่ง ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้น ให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของคณบดี ซึ่งสภามหาวิทยาลัย จะได้ตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำคณะจาก บรรดาหัวหน้าแผนกในคณะนั้น และดำรงอยู่ในตำแหน่ง สี่ปี แต่จะกลับตั้งให้อยู่ในตำแหน่งนั้นอีกคราวละสี่ปีก็ได้

กิจการในแผนกวิชานั้น ให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของ หัวหน้าแผนกวิชา

มาตรา ๒๔ คณบดีและหัวหน้าแผนกวิชา มีหน้าที่ดังนี้

- (๑) เป็นผู้แทนของคณะและแผนกวิชา
- (๒) ปฏิบัติการตามข้อตกลงของ คณะกรรมการประจำ คณะและแผนกวิชา และข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้การสอน และหลักสูตรการสอนดำเนินไปโดยเรียบร้อย
- (๓) รักษาวินัยภายในคณะและแผนกวิชา

มาตรา ๒๕ บุคคลซึ่งสภามหาวิทยาลัยเสนอ เพื่อตั้งเป็นศาสตราจารย์นั้นให้มหาวิทยาลัยเลือกจากบรรดาผู้มีคุณวุฒิสำหรับแผนกวิชาที่ตนพึงปฏิบัติดังนี้

(๑) ได้ปริญญาชั้นเอกของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี หรือ

(๒) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยนี้ หรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการค้นคว้าได้ผลดีเป็นพิเศษ หรือ

(๓) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยนี้ หรือเทียบเท่ากัน และได้แสดงความสามารถเป็นพิเศษ ในการสอนในมหาวิทยาลัยนี้ไม่ต่ำกว่าสิบห้าปี

มาตรา ๒๖ สภามหาวิทยาลัยอาจตั้งผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งเคยเป็นศาสตราจารย์มาแล้วด้วยความสามารถและชำนาญดีพิเศษ เป็นศาสตราจารย์อุปการคุณในวิชาที่ผู้นั้นได้มีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นเกียรติยศก็ได้

มาตรา ๒๗ การแต่งตั้งอาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีเงินเดือนปรากฏอยู่ในงบประมาณแผ่นดินนั้นให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๓๖ หรือพระราชกฤษฎีกากำหนดวิธีการคัดเลือกบุคคล เพื่อ

เล่ม ๕๒ หน้า ๘๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๔๗๘

บรรจุตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้ว
แต่กรณี

ส่วนที่ ๓

ประเภทวิชาและปริญญา

มาตรา ๒๘ ให้มหาวิทยาลัยนี้มีอำนาจให้ปริญญาบัณฑิต
สำหรับวิชาต่อไปนี้

แพทยศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ พ. ข้างหน้า)

วิศวกรรมศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ วศ. ข้างหน้า)

อักษรศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ อ. ข้างหน้า)

วิทยาศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ วท. ข้างหน้า)

เกษตรกรรมศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ ก. ข้างหน้า)

สถาปัตยกรรมศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ สต. ข้างหน้า)

สัตวแพทยศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ สต. ข้างหน้า)

มาตรา ๒๙ ปริญญาบัณฑิตมี ๓ ชั้น คือ

ชั้นเอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต (ใช้อักษรย่อ ด. ข้างหลัง)

ชั้นโท เรียกว่า มหาบัณฑิต (ใช้อักษรย่อ ม. ข้างหลัง)

ชั้นตรี เรียกว่า บัณฑิต (ใช้อักษรย่อ บ. ข้างหลัง)

ปริญญาบัณฑิตชั้นตรี อาจแบ่งเป็นเกียรติปริญญาอันดับ
๑ อันดับ ๒ และปริญญาสำเร็จ

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๕๕

หัวข้อหลักสูตรในการสอบไล่เพื่อปริญญาสำหรับแผนก
วิชาต่าง ๆ ข้างบนนี้ให้ตราไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐ ให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญาเกิตติม
ศักดิ์แก่บุคคลซึ่งมหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิสมควรแก่
ปริญญานั้น ๆ

มาตรา ๓๑ บรรดาปริญญาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่ได้ให้ไปแล้วก่อนพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือเป็นปริญญา
ตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่จะเข้าชั้นใดตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้
ให้สภามหาวิทยาลัยกำหนดและประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา

มาตรา ๓๒ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๔ ให้มหาวิทยาลัย
มีอำนาจให้อนุปริญญาแก่นิสิตที่เรียนสำเร็จตามหลัก
สูตรที่มีมาตรฐาน ยังไม่ถึง ชั้น ปริญญา และ สอบไล่ได้ตาม
ระเบียบของมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ ๔

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๓ ให้มอบบรรดาเงินรายได้และทรัพย์สินอื่น ๆ
ตามมาตรา ๗ (๒) และ (๓) ซึ่งกรมมหาวิทยาลัยและ

เล่ม ๕๒ หน้า ๕๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๔๗๘

กระทรวงการคลังเก็บรักษาไว้ในเวลานี้ ให้แก่มหาวิทยาลัย
ภายใน กำหนด เวลาไม่เกิน หก เดือน นับแต่วัน ประกาศใช้
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๔ ให้อธิบดีกรมมหาวิทยาลัยทำหน้าที่อธิการ
บดีมหาวิทยาลัยตั้งแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้น
ไป แต่ไม่ให้เกินหกเดือน

มาตรา ๓๕ คณะบดี หัวหน้าแผนกวิชา ศาสตราจารย์
และกรรมการในคณะกรรมการประจำคณะซึ่ง กระทรวงธรรม
การได้ตั้งขึ้นไว้แล้ว และยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศ
ใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าได้เลือกตั้งขึ้น หรือตั้งขึ้น
โดยชอบตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี)

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์

รัฐมนตรี